

CRNA GORA
UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA NADZOR NA TRŽIŠTU
za 2016. i 2017. godinu

mart 2018. godine

I Uvod

Koordinaciono tijelo za nadzor na tržištu (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo) ima zadatak da koordinira međusobnu saradnju između organa nadzora na tržištu i nadležnih organa uprave i drugih organizacija u cilju efikasnog sprovođenja nadzora proizvoda na tržištu. Obrazovano je prvi put 2010.godine, u skladu sa Strategijom tržišnog nadzora. Nakon donošenja Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu 2014. godine, ovo tijelo je obrazovano u novom sastavu (Odluka o obrazovanju Koordinacionog tijela za nadzor na tržištu - „Sl. List“, br. 32/15) i broji osam članova. Šest su predstavnici organa za nadzor na tržištu, od čega su četiri predstavnika Uprave za inspekcijske poslove, po jedan predstavnik nadležne inspekcije Ministarstva unutrašnjih poslova i nadležne inspekcije Ministarstva saobraćaja i pomorstva, a ostala dva su iz Uprave carina i Ministarstva ekonomije. Po potrebi, u radu ovog tijela učestvuju i predstavnici drugih organa i institucija, čije su nadležnosti od značaja za nadzor proizvoda na tržištu.

Koordinaciono tijelo, u skladu sa Zakonom o nadzoru proizvoda na tržištu, nadležno je da:

- objedinjava sektorske programe u opšti program nadzora proizvoda na tržištu (godišnji) i da prati njegovu realizaciju;
- razmatra izvještaje organa nadzora na tržištu o realizaciji sektorskih programa i priprema opšti izvještaj (godišnji) o nadzoru na tržištu;
- analizira realizovane aktivnosti i preduzete mjere nadzora proizvoda na tržištu i efekte tih mjera, i u saradnji sa organima za nadzor na tržištu preispituje i ocjenjuje aktivnosti nadzora na tržištu;
- prati stanje bezbjednosti proizvoda na tržištu;
- inicira donošenje propisa od interesa za nadzor proizvoda na tržištu;
- učestvuje u pripremi propisa o grupama proizvoda nad kojima se vrši tržišni nadzor;
- prati i podstiče međusobnu saradnju sa carinskim organom, odnosno drugim zainteresovanim stranama, odnosno daje preporuke za unapređivanje saradnje;
- daje mišljenje i preporuke za sprovođenje ovog zakona i drugih propisa o opštoj bezbjednosti proizvoda, o usklađenosti proizvoda i o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti;
- podnosi Vladi izvještaj o radu.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Koordinacionog tijela obavlja Uprava za inspekcijske poslove.

II Aktivnosti Koordinacionog tijela

Na sjednicama Koordinacionog tijela i tematskim sastancima, koji se organizuju po potrebi i po zaključcima Koordinacionog tijela, razmatraju se pitanja od zajedničkog interesa za nadzor proizvoda na tržištu, a u cilju unapređivanja saradnje i koordinacije organa uključenih u tržišni nadzor. Analiza realizacije zaključaka sa prethodne sjednice je redovna tema sjednica ovog tijela, na kojima se, pored realizacije tema koje su na dnevnom redu, planiraju aktivnosti za naredni period.

Na godišnjem nivou aktivnosti, Koordinaciono tijelo je posebno posvećeno planiranju tržišnog nadzora, tj. pripremi opšteg (godišnjeg) programa nadzora proizvoda na tržištu i praćenju njegove realizacije, te pripremi godišnjeg izvještaja. Oba dokumenta se pripremaju na bazi sektorskih programa, odnosno izvještaja organa tržišnog nadzora, koji se razmatraju na sjednicama ovog tijela. Pored toga, harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa evropskim propisima, koji uređuju oblast bezbjednosti proizvoda i tržišnog nadzora, tema je kojom se ovo tijelo bavi u kontinuitetu. Pažnja je usmjerena i na unapređenje rada i podizanje nivoa funkcionisanja nacionalnog Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, preko koga se prati stanje bezbjednosti proizvoda na tržištu. Ovo tijelo prati i izvještavanje u oblasti tržišnog nadzora za potrebe procesa evropske integracije Crne Gore itd.

Treba istaći da se informisanje članova Koordinacionog tijela o pojedinim pitanjima, vrši i između sjednica, elektronskim putem.

U **2016. godini** Koordinaciono tijelo je održalo dvije sjednice na navedene teme, kao i dva tematska sastanka, od kojih je jedan bio posvećen preispitivanju nadležnosti inspekcija za pojedine grupe proizvoda, a drugi radu kontakt osoba inspekcija, koje su članovi sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima.

Praćenje i planiranje nadzora na tržištu: Početkom izvještajne godine Koordinaciono tijelo je usvojilo Izvještaj o realizaciji opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2015. godinu, kojim su objedinjeni izvještaji o realizaciji sektorskih programa nadzora proizvoda na tržištu inspekcija, koje su bile nosioci planiranih aktivnosti. Ovaj izvještaj je objavljen na internet stranici Uprave za inspekcijske poslove (www.uip.gov.me).

Tokom izvještajne godine praćena je realizacija Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2016. godinu, kojim je bio planiran nadzor 24 proizvoda od strane osam inspekcija, i to šest inspekcija Uprave za inspekcijske poslove (Tržišna, Zdravstveno-sanitarna, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka, Fitosanitarna i Termoenergetska), kao i Inspekcije za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove Ministarstva unutrašnjih poslova i Inspekcije za drumski saobraćaj Ministarstva saobraćaja i pomorstva. Na poslednjoj sjednici u izvještajnoj godini razmatrani su sektorski izvještaji o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za period januar - oktobar 2016. godinu.

Takođe, Koordinaciono tijelo je razmatralo predložene sektorske programe tržišnog nadzora za 2017. godinu, koje su pripremile inspekcije: Tržišna, Zdravstveno- sanitarna, Fitosanitarna, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka, Termoenergetska, Inspekcija za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove i Inspekcija za drumski saobraćaj, i iste objedinilo u Opšti program nadzora proizvoda na tržištu za 2017. godinu. Ovaj program sadrži 23 proizvoda, a Koordinaciono tijelo ga je usvojilo i objavilo na internet stranici Uprave za inspekcijske poslove decembra 2016. godine.

Harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa evropskim propisima: Predstavnicima Koordinacionog tijela su pružali podršku u pripremi zakona i podzakonskih akata u oblasti bezbjednosti proizvoda. To se posebno odnosi na pripremu izmjena i dopuna Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda („Sl.list Crne Gore“, br.45/14), kako bi se u potpunosti preuzela Direktiva o opštoj bezbjednosti proizvoda, što je bilo jedno od završnih mjerila za Poglavlje 28: Zaštita potrošača i zdravlja. Takođe, predstavnici Koordinacionog tijela su učestvovali u pripremi pojedinih tehničkih propisa, kojima se u nacionalno zakonodavstvo prenose direktive novog i starog pristupa, kao i pripremi Nacrta Uredbe o načinu rada Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, koju je potrebno donijeti nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda.

Preispitivanje nadležnosti za nadzor nad pojedinim grupama proizvoda: Kao što je već istaknuto, na prijedlog jednog broja članova Koordinacionog tijela pokrenuto je pitanje preispitivanja nadležnosti za nadzor nad pojedinim grupama proizvoda (motorna vozila i auto-djelovi - u dijelu auto-djelova, oprema koja se koristi na otvorenom - buka, medicinska sredstva - aparati za mjerenje krvnog pritiska i oprema pod pritiskom), radi eventualnih izmjena i dopuna Uredbe o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu. U tom smislu, a po zaključku Koordinacionog tijela, u toku izvještajne godine održan je jedan sastanak na kome su, pored jednog broja članova Koordinacionog tijela učestvovali predstavnici Ministarstva pomorstva i saobraćaja i Tehničkog fakulteta, na kome je tema bila nadležnost za tržišni nadzor nad auto-djelovima. S tim u vezi, zaključeno je da je ova grupa proizvoda u nadležnost Inspekcije za drumski saobraćaja, kako je i utvrđeno pomenutom Uredbom. Za ostale navedene grupe proizvoda predloženo je održavanje tematskih sastanaka članova Koordinacionog tijela sa predstavnicima relevantnih institucija i organa, u narednom periodu, u cilju preciznog razgraničenja nadležnosti tržišnog nadzora nad istima.

Unapređenje funkcionisanja Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik: U izvještajnom periodu Koordinaciono tijelo je posebnu pažnju posvetilo unapređenju razmjene informacija o opasnim proizvodima na nacionalnom nivou, koje se vrši preko web aplikacije www.potrosac.me. U radu nacionalnog Sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima, učestvovali su dvije inspekcije koje se bave nadzorom proizvoda na tržištu, i to Tržišna i Zdravstveno-sanitarna inspekcija, kao i Uprava carina. U cilju aktivnog uključivanja u razmjenu informacija (putem

sistema), Tržišna inspekcija, kao kontakt tačka, organizovala je sastanak sa kontakt osobama ostalih inspekcija članova sistema radi njihove obuke za korišćenje sistema, kako bi se doprinijelo njegovom punom funkcinisanju. O funkcionisanju nacionalnog Sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima sačinjen je poseban izvještaj, koji je bio predmet informisanja na sjednici Koordinacionog tijela.

Ostale aktivnosti: Članovi Koordinacionog tijela su bili aktivni učesnici regionalne dvodnevne konferencije “Tržišni nadzor – praksa i izazovi”, koja je održana u Podgorici sredinom oktobra izvještajne godine, na inicijativu i u organizaciji Uprave za inspekcijske poslove, uz podršku Evropske komisije (TALEX). Na konferenciji su učestvovali predstavnici institucija (koje se bave tržišnim nadzorom) Crne Gore, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Albanije, Kosova i Turske. Evropske metode rada i standarde u ovoj oblasti predstavili su eksperti iz Belgije, Malte i Slovenije. Konferencija je bila posvećena razmjeni iskustva i jačanju regionalne saradnje, čime se stvaraju bolji uslovi za sprovođenje efikasnijeg tržišnog nadzora.

Takođe, Crna Gora je preko Uprave za inspekcijske poslove i Koordinacionog tijela, u aprilu 2016. godine, bila domaćin delegaciji Kosova, sastavljenoj od predstavnika organa nadležnih za nadzor na tržištu, koja je predvođena ekspertom EU, u okviru programa podrške EU bila kod nas u studijskoj posjeti. Posebna tema ove posjete, preporučena od strane eksperata EK, bila je upoznavanje sa koordinacijom tržišnog nadzora u Crnoj Gori, što govori o ocjeni napretka u ovoj oblasti kod nas. Jedna od aktivnosti ove posjete je realizovana kroz prisustvo delegacije na sjednici Koordinacionog tijela, što je bila prilika da se neposredno upoznaju sa aktivnostima ovog tijela u praksi. Pored prezentiranja iskustava u oblasti koordinacije tržišnog nadzora, uključujući i saradnju inspekcija sa carinskim organom, tokom realizacije ovog programa predstavljen je i Sistem brze razmjene informacija o opasnim proizvodima u Crnoj Gori. Takođe, ovo je bila prilika da se svi učesnici ovog događaja upoznaju sa najboljom praksom EU u oblasti tržišnog nadzora.

U 2017. godini Koordinaciono tijelo je održalo jednu sjednicu i dva tematska sastanka, na kojima je nastavljeno sa preispitivanjem nadležnosti za pojedine grupe proizvoda.

Početkom izvještajne godine Koordinaciono tijelo je usvojilo Izvještaj o realizaciji opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2016. godinu, kojim su objedinjeni izvještaji o realizaciji sektorskih programa nadzora proizvoda na tržištu inspekcija, koje su bile nosioci planiranih aktivnosti. Ovaj izvještaj je objavljen na internet stranici Uprave za inspekcijske poslove (www.uip.gov.me).

Tokom izvještajne godine praćena je realizacija Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2017. godinu, kojim je bio planiran nadzor nad 23 proizvoda na tržištu od strane osam inspekcija, i to šest inspekcija Uprave za inspekcijske poslove (Tržišna, Zdravstveno-sanitarna, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka, Fitosanitarna i Termoenergetska), kao i Inspekcije za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove Ministarstva unutrašnjih poslova i Inspekcije za drumski saobraćaj Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Na posljednjoj sjednici u izvještajnoj godini razmatrani su sektorski izvještaji o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za period januar - oktobar 2017. godinu.

Koordinaciono tijelo je razmatralo predložene sektorske programe tržišnog nadzora i usvojilo Opšti program nadzora proizvoda na tržištu za 2018. godinu, koji obuhvata 27 proizvoda iz nadležnosti pet inspekcija Uprave za inspekcijske poslove (Tržišne, Zdravstveno-sanitarne, Inspekcije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološke, Termoenergetske inspekcije), tri inspekcije Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Fitosanitarne, Veterinarske i Inspekcije za hranu), Inspekcije za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove (MUP) i Inspekcije za drumski saobraćaj (MSP). Ovaj program je u decembru 2017. godine objavljen na internet stranici Uprave za inspekcijske poslove.

I u 2017. godini predstavnici Koordinacionog tijela su nastavili sa intenzivnom saradnjom na pripremi izmjena i dopuna Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, čiji prijedlog je Vlada usvojila krajem decembra 2017. godine. Takođe, nastavljena je saradnja na pripremi Uredbe o načinu rada sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, a predmet saradnje ovog tijela sa Ministarstvom ekonomije i Upravom za inspekcijske poslove, bila je i priprema izmjena i dopuna

Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, kojim se, takođe, prenosi jedan dio Direktive o opštoj bezbjednosti proizvoda.

U nastavku aktivnosti iz prethodne godine, članovi Koordinacionog tijela su održali tematski sastanak sa predstavnicima Ministarstva zdravlja, Agencije za lijekove i medicinska sredstva i Uprave za inspekcijske poslove - Metrološke inspekcije, u cilju razgraničenja nadležnosti tržišnog nadzora ove i Zdravstveno-sanitarne inspekcije nad grupom proizvoda medicinska sredstva – aparati za mjerenje krvnog pritiska (zakonska mjerila).

Održan je i tematski sastanak sa Upravom za inspekcijske poslove - Termoenergetskom inspekcijom, u cilju razgraničenja nadležnosti ove i Tržišne inspekcije nad opremom pod pritiskom.

Na ovim sastancima zaključeno je da se dodatno razmotre propisi koji uređuju ove oblasti, te shodno tome, pripreme prijedlozi za reviziju Uredbe.

Nakon toga, Koordinaciono tijelo je kod Ministarstva ekonomije iniciralo izmjene i dopune Uredbe o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu, tako da je Vlada na prijedlog ovog ministarstva, 28. IX 2017. godine usvojila novu Uredbu o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu („Sl. List CG, br. 71/17). Ova Uredba, s akcentom na izmjene u pogledu razgraničenja nadležnosti za pojedine grupe proizvoda, prezentirana je na sjednici Koordinacionog tijela.

Takođe, ovo tijelo je razmatralo Informaciju o učešću inspekcija, koje vrše tržišni nadzor, u edukacijama u okviru projekata podrške u 2017. godini. U vezi sa tim treba istaći da je u okviru bilateralne saradnje Crne Gore i Slovenije, u oktobru održana dvodnevna radionica u Podgorici, na temu “Prenos dobrih praksi na području tržišnog nadzora prema važećim propisima EU”. Učesnici radionice su bili članovi Koordinacionog tijela i predstavnici inspekcija, koje vrše tržišni nadzor, kao i carinskog organa. Sa eksperitima iz Slovenije su obrađene sljedeće teme: metode planiranja (procjena rizika), razmjena informacija (ICSMS, RAPEX, zaštitna klauzula), gradacija preduzetih mjera u slučaju neusklađenih proizvoda, uzorkovanje - analiza, predstavljanje prijedloga za izmjenu Uredbe (EU) br. 765/2008, prezentacija PROSAFE, saradnja sa carinskim organom. Pored navedenog, Inspekcije su bile korisnici edukacija na radionicama koje su organizovane u okviru Regionalnog projekta za infrastrukturu kvaliteta zemalja zapadnog Balkana, koji finansira Švedska agencija za međunarodnu saradnju. Na radionicama je pružana konkretna podrška u primjeni propisa iz oblasti nadzora električnih i građevinskih proizvoda.

III Ocjena stanja u koordinaciji nadzora na tržištu

Ostvarivanjem kontinuiranog procesa koordinacije na području tržišnog nadzora doprinosi se daljem unapređivanju nadzora proizvoda na tržištu, koji je u funkciji zaštite potrošača i drugih korisnika od opasnih proizvoda na tržištu i u upotrebi, kao i u funkciji zaštite konkurencije, uz istovremeno obezbjeđivanje slobodnog protoka robe.

Može se konstatovati da je u oblasti nadzora proizvoda na tržištu ostvaren značajan napredak, što je od strane Evropske komisije prepoznato u godišnjem izvještaju o napretku Crne Gore. Postignuti stepen unapređenja u ovoj oblasti u velikoj mjeri je rezultat aktivnosti Koordinacionog tijela za nadzor na tržištu.